

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1534/16-T

Název právnické osoby vykonávající činnost školského zařízení	Dětský domov a Školní jídelna, Lichnov 253, příspěvková organizace
Sídlo	793 15 Lichnov 253
E-mail právnické osoby	dd.lichnov@iol.cz
IČ	00852732
Identifikátor	600031101
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Alena Lukeszová
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	793 15 Lichnov 253
Termín inspekční činnosti	24. 1. 2017 – 26. 1. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro dětský domov a jeho souladu s právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Dětský domov a Školní jídelna, Lichnov 253, příspěvková organizace (dále „zařízení“, „subjekt“) vykonává činnost dětského domova (dále „DD“) a školní jídelny. Zařízení se nachází v malé obci poblíž města Krnov, kde je dopravní dostupnost omezená. Subjekt je koedukované zařízení, které má aktuálně děti ve věku od 1 do 23 let, kterým byla nařízena ústavní výchova, případně nařízeno předběžné opatření, a které ze závažných důvodů nemohou být vychovávány ve vlastní rodině nebo být umístěny v jiné formě náhradní rodinné péče. Kapacita DD byla stanovena na 32 dětí (čtyři rodinné skupiny) a k termínu inspekční činnosti byla využita téměř na 100 % (1 dítě batolecího věku, 2 předškolního věku, 15 plnicích povinnou školní docházkou, 13 vzdělávajících se ve středních školách), z toho 9 zletilých nezaopatřených osob bylo v péči DD na základě smlouvy o setrvání v DD do ukončení přípravy na budoucí povolání. V zařízení je devět dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Děti docházejí do mateřské školy a základní školy v Lichnově a Krnově. Děti středních škol dojíždějí do Města Albrechtic, Krnova, Bruntálu, Rýmařova, Šilheřovic a Holešova. Subjekt disponuje 4 startovacími byty nebo byty zvláštního určení v Krnově a Lichnově, které aktuálně využívají 3 zletilé nezaopatřené osoby. Čtyři děti nebyly přítomny z důvodu pobytu na internátě. Stravování dětí je zajištěno v budově subjektu. Aktuální informace o činnosti DD pro veřejnost byly zveřejněny na webových stránkách zařízení (www.ddlichnov.cz).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Stávající podoba budovy DD je z velké části rekonstruovaná a zdařile vybavená, naplňuje filosofii rodinného prostředí. Každá rodinná skupina má do svých prostor v hlavní budově samostatný vchod, šatnu, obývací pokoj, velkou kuchyň, sociální zařízení, uzamykatelné skříňky pro osobní věci dětí, zázemí pro vychovatele. Ložnice dětí jsou jednolůžkové až třílůžkové s palandami, vybavení odpovídá potřebám a požadavkům dětí. Jedna rodinná skupina má samostatnou přestavěnou budovu v areálu dětského domova a jsou v ní ubytovány děti docházející zejména do středních škol. Na trávení volného času je dětský domov výborně vybaven sezónními potřebami v podobě kol, šlapacích čtyřkolek, turistických koloběžek, bruslí, lyží. Děti aktivně využívají v areálu dětského domova bazén, hřiště na nohejbal či volejbal a další herní prvky. V budově zařízení děti rozvíjejí svou kondici v posilovně a kreativitu v rukodělné dílně. Na zahradě se průběžně realizuje projekt Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále „EVVO“), k čemuž slouží skleníky, kompostér, bylinková zahrádka a chov ovcí. Zařízení se potýká se zabezpečením plynulého připojení k internetové síti v důsledku nedostatečného technického vybavení.

Koncepce ředitelky zařízení, která je zaměřena nejen na postupnou modernizaci budovy, zahrady v rámci projektu EVVO, ale i na získání a udržení startovacích bytů a bytů zvláštního určení, se daří úspěšně naplňovat.

Ředitelka splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon své funkce. Část svých kompetencí delegovala na vedoucí pracovníky (vedoucí vychovatelka a sociální pracovníce). Organizační struktura subjektu odpovídá velikosti zařízení. Vedoucí pracovníci zařízení provádějí kontrolní a hospitační činnost, která je plánovaná a systémová, čímž je zajištěn funkční evaluační nástroj pro vedení subjektu.

Ke dni inspekční činnosti zabezpečuje provoz 23 zaměstnanců, z toho 11 vychovatelů (včetně ředitelky DD) zajišťuje vzdělávání a denní péči, 1 asistent pedagoga spolupracuje s vychovatelem při vzdělávání nejmladšího dítěte batolecího věku, 4 bezpečnostní pracovníci zajišťují noční směny, 7 správních zaměstnanců včetně sociální pracovníce. V zařízení se daří

dlouhodobě udržet stabilní plně kvalifikovaný pedagogický tým. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je funkčně zaměřen na oblast poskytovaných služeb v zařízení, což je plně v souladu s koncepcí DD.

Školní vzdělávací program (dále „ŠVP“) DD byl zpracován v souladu se školským zákonem a obsahoval všechny požadované náležitosti, vzdělávací nabídka zohledňovala reálné podmínky a možnosti DD. Roční, měsíční a týdenní plány výchovně vzdělávací činnosti jsou pečlivě zpracovány do několika tematických okruhů a jsou vzájemně propojeny. Týdenní plány mají omezenou nabídku činností a informací pro děti, což ovlivňuje možnost výběru dítěte. Pozitivní je zpětná vazba v podobě týdenní evaluace jednotlivých činností dětí.

Programy rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“) jsou řádně vedeny a velmi detailně zpracovány pro všechny děti. Obsahují veškeré důležité informace a postřehy, svědčící o promyšlené práci pedagogických pracovníků nad dětmi. PROD jsou pravidelně konzultovány a vyhodnocovány společně s koordinátorem spádového diagnostického ústavu.

Vnitřní řád DD ředitelka vydala a obsahoval všechny náležitosti stanovené příslušnými právními předpisy. Po přijetí do DD byly děti prokazatelně seznámeny se svými právy i povinnostmi, s organizací i režimem zařízení.

Osobní dokumentace každého dítěte byla systematicky a přehledně vedena sociální pracovníci. Se zletilými nezaopatřenými dětmi jsou uzavírány smlouvy na prodloužený pobyt do ukončení přípravy na budoucí povolání, aktuálně má smlouvu devět osob.

Součástí koncepce DD je cílená práce s osobami odpovědnými za výchovu dětí. Spolupráce vychází ze zájmu a možností zákonných zástupců. Rodiny se účastní zejména akcí v DD.

Zařízení vytváří podmínky pro reálné fyzické bezpečí dětí. Pedagogičtí pracovníci zajišťují dohled nad dětmi v zařízení i při akcích pořádaných mimo zařízení. Děti jsou prokazatelně seznamovány s riziky a poučovány o bezpečnosti a ochraně zdraví při příchodu do zařízení a následně na začátku a několikrát v průběhu školního roku, stejně tak i před akcemi, které se uskutečňují mimo zařízení. Zařízení přijímá opatření pro předcházení úrazům. Zařízení podporuje zdravý psychický, sociální i fyzický vývoj dětí a vyhodnocuje bezpečnostní rizika.

Stravování bylo dětem zajištěno ve vlastní školní jídelně, v rámci plného přímého zaopatření byla dětem poskytována hlavní a doplňková jídla v rámci celodenního stravování a pro věkovou skupinu 15 a více let také druhá večeře. Jídelníčky byly pestré, denně bylo zařazováno ovoce a zelenina. Pitný režim byl zajištěn po celou dobu pobytu dětí v zařízení. Od pondělí do soboty si děti ve spolupráci s vychovateli připravují svačiny a večeře, každou neděli si zajišťují celodenní stravování, potraviny k vaření jim připravují kuchařky. Starší děti si nakupují suroviny samostatně a vaří pravidelně o víkendu. Dietní stravování zařízení dětem nezajišťovalo, neboť jejich zdravotní stav nevyžadoval stravování s omezením. Prostory jídelny byly čisté a vkusně zařízené pro podporu příjemného a zdravého prostředí. Zařízení je zapojeno do projektu „Zdravé vaření“, v rámci kterého získává informace ke zdravému způsobu vaření, nové receptury, využití méně obvyklých surovin a jednou až dvakrát do roka v zařízení probíhá praktické školení kuchařek a pedagogických pracovníků profesionálním kuchařem. Zařízení pro účely zdravého způsobu vaření zakoupilo v roce 2016 konvektomat.

Hlavním zdrojem financování byly prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání a rozvojové programy (na platy zaměstnanců). Dále zařízení hospodařilo s příspěvkem na provoz a účelově vymezenými prostředky z rozpočtu zřizovatele. Hospodářský výsledek byl vyrovnaný a finanční prostředky ze státního rozpočtu

využilo v souladu s účelem, na který byly přiděleny. Zařízení aktivně získává další zdroje financování pro zlepšení podmínek výchovy a vzdělávání formou finančních a věcných darů. Finanční zdroje, které mělo zařízení ve sledovaném období k dispozici, byly dostatečné k zabezpečení ŠVP.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Naplnění vzdělávacích cílů a výstupů stanovených v ŠVP DD bylo v průběhu inspekční činnosti sledováno a hodnoceno ve všech rodinných skupinách a napříč realizovanými činnostmi, ve kterých dominovaly zejména příprava na vyučování, odpočinkové a zájmové aktivity dětí, režimové činnosti. Vzdělávací činnosti probíhaly v návaznosti na týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti. Byly vedeny zejména tradičními formami a metodami práce, pozitivem bylo příznivé pracovní klima a motivační způsob hodnocení, které dětem poskytovalo zpětnou vazbu. Realizované organizační formy i aplikované metody byly vhodně zvoleny přiměřeně k věku dětí, tak i ke speciálním vzdělávacím potřebám dětí. V přípravě na vyučování byla zejména mladším dětem věnována individuální péče, děti byly vedeny ke vzájemné pomoci a toleranci. Výchovně vzdělávací činnost byla primárně zaměřena na poskytování takové míry autonomie rodinných skupin, aby se jejich každodenní život co nejvíce přibližoval životu běžné domácnosti. Děti dle svých možností se podílely na estetizaci pokojů a interiérů a kolem sebe si udržovaly pořádek. Zavedené a dětmi dodržované správné pracovní návyky, společně s aktivitami cílenými na kultivaci vztahů mezi dětmi, vytvářely vhodný předpoklad pro rozvoj pracovních a sociálních kompetencí. Podporovány byly i další kompetence, zejména kompetence komunikativní a kompetence ku učení. Materiální podpora činností byla na požadované úrovni. Děti byly vhodně vedeny k aktivnímu řešení problémů, k odpovědnosti za výsledek své práce, k dokončení zadaného úkolu, k bezpečnému a šetrnému zacházení s vybavením zařízení, k praktickému dodržování pořádku. Zadané úkoly plnily děti se zájmem, průběžně byly vedeny ke spolupráci. Žádoucí je rozšířit obsahovou náplň týdenních plánů o větší nabídku volnočasových aktivit.

Vychovatelé vedli děti k samostatnosti, oceňovali jejich zájem a snahu. Respektovali osobní psychomotorické tempo dětí, zohledňovali jejich odlišné potřeby a schopnosti, přihlíželi k jejich aktuálnímu naladění a stavu, vytvářeli dětem prostor k seberealizaci. Rozvíjeli mezilidské vztahy, posilovali soudržnost všech dětí a budovali pocit sounáležitosti mezi dětmi. Primárně převažovaly dovednostně-praktické metody, při kooperativních činnostech děti prokazovaly schopnost spolupráce a vzájemné komunikace. Činnosti probíhaly v přátelském a bezpečném sociálním prostředí, které dětem umožňovalo uspokojování jejich sociálních i emočních potřeb. Komunikace mezi pedagogickými pracovníky a dětmi byla přirozená, spontánní, založená na vzájemném respektu, nespolupracující chování dětí nebylo v průběhu inspekční činnosti zaznamenáno. Vychovatelé věnovali soustavnou pozornost psychohygienickým podmínkám, správné životosprávě i sebeobsluze, čímž naplňovali zásady zdravého životního stylu. Z inspekčních hospitací jednoznačně vyplynulo, že se vzdělávání uskutečňovalo v podnětném a bezpečném prostředí. Na základě zápisů z měsíčního komunitního setkávání spoluprávy vyplývá, že probíhá pouze diskuse k hodnocení jednotlivých dětí DD, z této činnosti nevyplývá podpora chodu dětského domova.

Vzdělávání dětí se uskutečňovalo ve shodě s deklarovanými cíli sociálního učení s důrazem na úspěšné dokončení základního vzdělání, přechod do středního vzdělávání a samostatnost po odchodu ze zařízení.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Realizovaný hodnoticí systém byl ve sledovaném období primárně založen na individuálním přístupu ke každému dítěti, uplatňováno bylo zejména neformální verbální hodnocení dětí v průběhu každého dne. Pozitivně je hodnocen zejména důraz na samostatnost dětí, vzájemnou pomoc a prohlubování sourozeneckých vztahů, vedení mladších dětí staršími, dále na jednotlivé složky výchovy. Hodnocení naplňování PROD bylo pravidelně prováděno formou písemného hodnocení dětí vychovateli. Vychovatelé systematicky sledovali aktuální dosaženou úroveň individuálních výsledků v osobnostním rozvoji dětí, jejich úspěšnost při školním vzdělávání, v udržování pořádku v osobních věcech, i v prostorách rodinných skupin.

V průběhu inspekční činnosti byly osloveny přítomné děti, navštěvující zejména 2. stupeň základní školy nebo střední školu. V rozhovorech se školními inspektory uvedly, že byly seznámeny se svými právy a povinnostmi, v DD se nesetkaly např. s fyzickým trestáním ze strany dětí nebo vychovatelů. Porušování práv dětí nebylo v průběhu inspekční činnosti zjištěno. Děti uvedly, že jsou v zařízení spokojené a svůj pobyt v DD včetně činností organizovaných zařízením hodnotily pozitivně.

Útěky dětí ze zařízení se do termínu inspekční činnosti nevyskytly. Negativní opatření ve výchově se ukládají výjimečně.

Průběžné výsledky vzdělávání ve školách, které děti navštěvují, jsou vychovateli sledovány při každé přípravě na vyučování. Vychovatelé se pravidelně informují ve školách o prospěchu a chování dětí.

Děti po ukončení pobytu v DD zřídka odcházejí do původní rodiny, využívají bydlení v obecním bytě v Krnově nebo startovacím bytě. Na odchod ze zařízení jsou děti postupně připravovány. Po odchodu ze zařízení využívají některé osoby následného poradenství pracovníků z dětského domova. Tyto děti jsou následně zvány do DD na besední akci Křeslo pro hosta, na které se rozvine diskuse o běžném reálném životě. O průběhu a výsledcích vzdělávání byly osoby odpovědné za výchovu dětí seznamovány zejména prostřednictvím písemných, telefonických a osobních kontaktů.

Zařízení organizuje řadu prospěšných aktivit, které pomáhají ke komplexnímu rozvoji dětí. Jsou to lyžařské výcviky, výlety do okolí, ozdravné pobyty nebo pobyty u moře, letní táborové pobyty, soutěže a další.

DD spolupracuje s řadou významných organizací. K nejvýznamnějším partnerům patří společnost „Dejte dětem šanci“, která cílí svou činnost na konkrétní dítě. Jejich projekty podporují děti např. při odchodu do samostatného života startovacím balíčkem, konkrétními vánočními dárky. DD využil i projektu „Podporuj mě“ k rozvoji nejmladšího dítěte v plavání či rozvoji myšlenkových operací. Mezi další partnery, kteří obohacují činnost dětí v oblasti sportu a zdravotní péče patří Armáda ČR, Policie ČR.

Závěry

Hodnocení vývoje

- zlepšování zejména materiálních podmínek školského zařízení, získání startovacích bytů a bytů zvláštního určení pro zletilé nezaopatřené osoby

Silné stránky

- systematické naplňování koncepce školského zařízení (materiální podmínky v interiéru a exteriéru, důraz na intervizi a supervizi, příprava na samostatný život pro zletilé nezaopatřené osoby v rámci startovacích bytů a bytů zvláštního určení)
- prospěšná spolupráce s organizacemi a jejichmi projekty, zaměřené na konkrétní dítě
- aktivní získávání dalších finančních prostředků na podporu dětských aktivit

Slabé stránky

- stanovená pravidla pro činnost spolusprávy nepodporují podíl dětí na chodu dětského domova
- omezená nabídka volnočasových aktivit v týdenních plánech výchovně vzdělávacích činností

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zajistit stabilní internetové připojení a tím plně využívat elektronického systému evidence dětí a zároveň umožnit dětem využívat internet pro vzdělávací účely
- pravidla spolusprávy stanovit tak, aby se děti mohly více podílet na chodu dětského domova
- zvýšit nabídku volnočasových činností v týdenních plánech výchovně vzdělávacích činností

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 25. 6. 2015, čj. ZL/248/2001, včetně 11 dodatků
2. Jmenovací dekret ředitelky Dětského domova a Školní jídelny, Lichnov 253, příspěvková organizace, s účinností od 1. 8. 2012
3. Školní vzdělávací program dětského domova na školní rok 2016/2017
4. Roční plán výchovně vzdělávacích činností 2016/2017
5. Seznam zaměstnanců platný k termínu inspekční činnosti
6. Koncepce rozvoje školského zařízení 2012 - 2017
7. Personální dokumentace zaměstnanců DD – aktuální stav k termínu inspekční činnosti (doklady o vzdělání, psychologická vyšetření, výpisy z evidence Rejstříku trestů, absolvování DVPP)
8. Plán DVPP na školní rok 2016/2017
9. Vnitřní řád dětského domova s účinností od 1. 5. 2015, včetně 15 příloh a včetně seznámení všech zaměstnanců 7. 9. 2016
10. Vnitřní řád školní jídelny s účinností od 1. 4. 2016
11. Zápisy z provozních a pedagogických porad za školní rok 2016/2017
12. Zápisy ze spoluprávy a komunit za školní rok 2016/2017
13. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti vedené od září 2016 k termínu inspekční činnosti
14. Knihy denní evidence 1. až 4. rodinné skupiny vedená od ledna 2016 k termínu inspekční činnosti
15. Evidenční rozdělení dětí do rodinných skupin platné k termínu inspekční činnosti
16. Osobní dokumentace dětí evidenčně zapsaných v zařízení k termínu inspekční činnosti
17. Programy rozvoje osobnosti dětí za školní rok 2016/2017 k termínu inspekční činnosti
18. Smlouva o setrvání zletilé osoby po ukončení výkonu ústavní výchovy do ukončení přípravy na povolání v péči školského zařízení (9x)
19. Plán prevence rizikového chování na školní rok 2016/2017
20. Strategický plán EVVO, s účinností od 1. 9. 2016
21. Kniha úředních návštěv vedená od roku 11. 7. 2011 k termínu inspekční činnosti
22. Knihy návštěv rodičů vedené na rodinných skupinách 1 – 4
23. Dokumentace školy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí k termínu inspekční činnosti
24. Kniha úrazů platná od 1. 1. 2015
25. Vnitřní řád školní jídelny s účinností od 1. 4. 2016
26. Jídelníčky za říjen až prosinec 2016
27. Výkaz zisku a ztráty příspěvkové organizace sestavený k 31. 12. 2015 ze dne 16. 2. 2016
28. Výpis úplné hlavní knihy za rok 2015 – ze dne 4. 2. 2016

29. Údaje o finančním vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu v roce 2015 ze dne 28. 1. 2016
30. Rozpis závazných ukazatelů r. 2015 ze dne 10. 11. 2015
31. Zpráva o činnosti a plnění úkolů za rok 2015 ze dne 8. 3. 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Iveta Galušková, školní inspektorka	<i>Iveta Galušková v. r.</i>
Mgr. Kazimierz Worek, školní inspektor	<i>Kazimierz Worek v. r.</i>
Mgr. Daniel Jakubek, školní inspektor	<i>Daniel Jakubek v. r.</i>
Ing. Lada Bednárová, kontrolní pracovnice	<i>Lada Bednárová v. r.</i>
Mgr. Jaroslav Dvořák, přizvaná osoba – etoped	<i>Jaroslav Dvořák v. r.</i>

V Ostravě 6. února 2017

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Alena Lukeszová, ředitelka školského zařízení	<i>Alena Lukeszová v. r.</i>
---	------------------------------

V Lichnově 14. února 2017